

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΤΕΤΑΡΤΗ 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2017
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Tum terror Cassium concussit et e somno eum excitāvit. Cassius servos inclamāvit et de homine eos interrogāvit. Illi neminem viderant.
2. quibus interemptis aurum omne recēpit. Quod illic appensum civitāti nomen dedit: nam Pisaurum dicitur, quod illic aurum pensātum est. Post hoc factum rediit in exilium
3. Quod ut praedōnes animadvertērunt, abiectis armis ianuae appropinquavērunt et clarā voce Scipiōni nuntiavērunt (incredibile audītu!) virtūtem eius admirātum se venisse. Haec postquam domestici Scipiōni rettulērunt, is fores reserāri eosque intromitti iussit. Praedōnes postes ianuae tamquam sanctum templum venerāti sunt et cupide Scipiōnis dextram osculāti sunt.
4. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrinam adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Cicerōnem defertur.
5. itaque viginti milibus sestertium eum ēmit. Id exemplum sutōrem quendam incitavit, ut corvum docēret parem salutatiōnem. Diu operam frustra impendēbat; quotiescumque avis non respondēbat, sutor dicere solēbat «Oleum et operam perdididi».
6. Manius Curius Dentātus maximā frugalitāte utebātur, quo facilius divitias contemnere posset. Die quodam Samnitium legāti ad eum venērunt.
7. Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventāre audio; speculatōres nostri eos prope esse nuntiant. Vim hostium cavēre debetis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt».
8. Ibi Hannibal bellum cum Rōmānis componere frustra cupīvit. Denique cum P. Scipiōne apud Zamam dimicāvit, sed Rōmāni victoriam reportavērunt.
9. Caecilia, uxor Metelli, dum more prisco omen nuptiāle petit filiae sorōris, ipsa fēcit omen. Nam in sacello quodam nocte cum sorōris filiā persedēbat expectabatque dum aliqua vox congruens proposito audirētur.

10. Ergo ego nisi peperissem, Rōma non oppugnarētur; nisi filium habērem, lībera in līberā patriā mortua essem.

A1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1α. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για καθένα από τα παρακάτω πτωτικά:

nomenque	:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
(de) homine	:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
neminem	:	η αμέσως προηγούμενη πτώση
quibus interemptis	:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
civitāti	:	η αμέσως προηγούμενη πτώση στον άλλο αριθμό
virtūtem	:	η γενική πληθυντικού
Praedōnes	:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
postes	:	η γενική πληθυντικού
turrim	:	η αφαιρετική ενικού και η αιτιατική πληθυντικού
sestertium	:	η γενική και κλητική ενικού
parem salutatiōnem	:	η αφαιρετική στον ίδιο αριθμό
Manius Curius Dentātus	:	η γενική και αφαιρετική ενικού
maximā frugalitāte	:	η ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
collibus	:	η αφαιρετική ενικού
caedem	:	η γενική πληθυντικού
more prisco	:	η ονομαστική στον ίδιο αριθμό

Μονάδες 8

B1β. Να κλιθούν στους δύο αριθμούς οι συνεκφορές: **aliqua vox congruens, omen nuptiāle**

Μονάδες 3

B1γ. Να δοθούν οι υπόλοιποι βαθμοί των κατωτέρω επιθέτων, στην αντίστοιχη πτώση και αριθμό, ή επιρρημάτων (εάν απαιτείται σε οιονδήποτε βαθμό να συμπληρωθούν οι διπλοί τύποι): **facilius, nuptiāle, clarā, celeriter, maximā, cupide**

Μονάδες 4

B1δ. Να γραφούν οι ζητούμενοι τύποι για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

aspexit	:	το β' εν Προστακτικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή
concussit	:	το β' εν. Υποτακτικής Παρατατικού στην άλλη φωνή
(quibus) interemptis	:	μετοχική αντικατάσταση στον ίδιο τύπο
dedit	:	το β' εν. Οριστικής Μέλλοντα στην άλλη φωνή

rediit	:	όλοι οι τύποι του γερονδίου
abiectis	:	το β' εν. Προστακτικής Ενεστώτα στις δύο φωνές
rettulerunt	:	ο ίδιος τύπος στην άλλη φωνή
constituit	:	το β' εν. Υποτακτικής Ενεστώτα στην άλλη φωνή
adhaesit	:	ο ίδιος τύπος στον Ενεστώτα
osculati sunt	:	το απαρέμφατο Μέλλοντα (να ληφθεί υπόψιν γένος και αριθμός)
perdidi	:	ο ίδιος τύπος στην άλλη φωνή
docēret	:	ο ίδιος τύπος στην άλλη φωνή
nuntiant	:	ο ίδιος τύπος στην Υποτακτική
fecit	:	το γερονδιακό στα τρία γένη στην ονομαστική
congruens	:	το β' εν. Προστακτικής Ενεστώτα στην ίδια φωνή

Μονάδες 9

B1ε. Να γραφούν οι ονομαστικοί τύποι και των δύο φωνών του **aspexit**

Μονάδες 6

Γ1α. Να αντικατασταθούν ο προσδιορισμός, αφενός, και η μετοχή (με όλους τους δυνατούς τρόπους), αφετέρου, από την αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση:

speculatōres nostri, quibus interemptis

Μονάδες 2

Γ1β. Να δηλωθεί η απαγόρευση και με τους δύο τρόπους για τον ρηματικό τύπο:

conspicitur

Μονάδες 1

Γ1γ. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

e somno (1)	:	είναι	στο
civitāti (2)	:	είναι	στο
admirātum (3)	:	είναι	στο
milibus (5)	:	είναι	στο
cavēre (7)	:	είναι	στο
uxor (9)	:	είναι	στο

Μονάδες 3

Γ1δ. Να αναγνωρισθεί το συντακτικό φαινόμενο **nomenque eius audire cupiuit** και να δικαιολογηθεί η απάντησή σας

Μονάδες 2

Γ1ε. Να συνταχθεί κατά τρόπο παρεμφερή το post: **tertio post die**

Μονάδες 1

Γ1στ. Να δικαιολογηθεί (είδος – εισαγωγή – εκφορά – λειτουργία) η πρόταση: **quo facilius divitias contemnere posset**

Μονάδες 2

Γ1ζ. Να μετατραπεί η ενεργητική σε παθητική σύνταξη ή το αντίθετο:
Quod ut praedōnes animadvertērunt
et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Cicerōnem defertur
ut corvum docēret parem salutatiōnem
dum more prisco omen nuptiāle petit filiae sorōris

Μονάδες 4

Γ1η. Legātos omnes frumentum in castra importāre iubet: Να γίνουν οι μετατροπές εκείνες ώστε να συντάσσεται το ρήμα ισοδύναμα

Μονάδες 2

Γ1θ. Manius Curius Dentātus maximā frugalitāte utebātur, **quo facilius divitias contemnere posset:**

Να γίνουν οι απαραίτητες αλλαγές ώστε, στα πλαίσια της ακολουθίας χρόνων, να δηλώνεται το

A. Σύγχρονο στο παρόν:

Μονάδα 1

Γ1ι. Legātos omnes frumentum **in castra** importāre iubet: Να προβείτε στις τροποποιήσεις εκείνες ώστε να διατηρηθεί η σημασία του εμπρόθετου αφού αντικατασταθεί η λέξη castra κατά σειρά από τις: **Cannae, Liternum, Carthago, Roma, Africa** με ό,τι αυτή η αντικατάσταση συνεπάγεται

Μονάδες 2

Γ1κ. nuntianērunt (incredibile audītu!) virtūtem eius **admirātum** se venisse: Να δηλωθεί ο σκοπός εναλλακτικά με όσους τρόπους γνωρίζετε

Μονάδες 2

Γ1λ. Caecilia, uxor Metelli [...] fecit omen.

1. Να εξαρτηθεί από

α. Τη φράση

Scriptor tradit

Scriptor tradidit

β. Το ρήμα debeo (προσωπικό) στο κατάλληλο πρόσωπο

γ. Το ρήμα dicor (προσωπικό) στο κατάλληλο πρόσωπο

2. Να δοθεί ισοδύναμος τρόπος σύνταξης για το 1β. κάνοντας χρήση της παθητικής περιφραστικής συζυγίας

Μονάδες 4

Γ1μ. Respondit ille se esse Orcum

Να αντικατασταθεί το ρήμα από το «dicitur» και να εφαρμοσθούν οι κανόνες σύνταξης

Μονάδες 2

Γ1ν. nisi filium habērem, libera in liberā patriā mortua essem

α. Να αναγνωρισθεί το είδος του υποθετικού λόγου

β. Να τραπεί στα άλλα είδη

Μονάδες 2

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Να μη χρησιμοποιήσετε χαρτί μιλιμετρέ.
6. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΖΑΧΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ